

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI I PRACY**

z dnia 4 lipca 2005 r.

w sprawie szkolenia i egzaminowania osób mających dostęp do materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego

(j.t. Dz. U. z dnia 22 kwietnia 2016 r., poz. 565)

Na podstawie art. 20 ust. 6 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1100 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 544) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wysokość opłaty za przeprowadzenie szkolenia oraz egzaminu;
- 2) rodzaje dokumentów potwierdzających praktykę zawodową w zakresie realizacji publicznych pokazów pirotechnicznych o charakterze imprez masowych;
- 3) zakres i program szkolenia osób mających dostęp do materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, zwanego dalej "szkoleniem";
- 4) zakres i sposób przeprowadzenia egzaminu oraz wzory zaświadczeń potwierdzających przygotowanie zawodowe;
- 5) podmioty upoważnione do prowadzenia szkolenia.

§ 2. Opłata za przeprowadzenie szkolenia oraz egzaminu wynosi 70% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w kwartale poprzedzającym termin rozpoczęcia szkolenia, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym:

- 1) za przeprowadzenie szkolenia 50% kwoty przeciętnego wynagrodzenia;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu 20% kwoty przeciętnego wynagrodzenia.

§ 3. Dokumentem potwierdzającym praktykę zawodową w zakresie realizacji publicznych pokazów pirotechnicznych o charakterze imprez masowych jest oświadczenie pracodawcy o odbyciu tej praktyki.

§ 4. 1. Zakres szkolenia obejmuje zagadnienia dotyczące:

- 1) ogólnej wiedzy zawodowej w zakresie prac prowadzonych z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego;
- 2) znajomości przepisów regulujących zasady nabywania, przechowywania, używania, przemieszczania i transportu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego;
- 3) zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania prac z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego;
- 4) zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi, mienia, środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa publicznego, związanych z posiadaniem, przechowywaniem i używaniem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, oraz sposobów ograniczania lub eliminacji tych zagrożeń;
- 5) przeciwdziałania zewnętrznym zagrożeniom mogącym wystąpić podczas prowadzonych prac z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.

2. Szkolenie prowadzi się w grupach tematycznych obejmujących:

- 1) stosowanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego w procesach produkcyjnych;
 - 2) prowadzenie prac przy użyciu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego poza górnictwem;
 - 3) badania w dziedzinie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego;
 - 4) prowadzenie prac z zakresu oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych, w tym ich niszczenia przy użyciu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.
3. Uczestnik szkolenia bierze udział w grupie tematycznej odpowiadającej planowanemu rodzajowi prac związanych z dostępem do materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.
4. Programy szkolenia dla osób biorących udział w grupie tematycznej, o której mowa w:
- 1) ust. 2 pkt 1, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
 - 2) ust. 2 pkt 2, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia;
 - 3) ust. 2 pkt 3, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia;
 - 4) ust. 2 pkt 4, określa załącznik nr 3a do rozporządzenia.
5. Szkolenie jest prowadzone odrębnie dla osób zatrudnionych na:
- 1) samodzielnych stanowiskach, w tym stanowiskach nadzoru;
 - 2) pozostałych stanowiskach.

§ 5. 1. Z przebiegu szkolenia sporządza się protokół, który zawiera:

- 1) nazwę podmiotu przeprowadzającego szkolenie;
- 2) termin i miejsce szkolenia;
- 3) zakres szkolenia;
- 4) imię i nazwisko uczestnika szkolenia, jego numer PESEL lub numer dokumentu tożsamości.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, podpisuje dyrektor podmiotu przeprowadzającego szkolenie lub upoważniona przez niego osoba.

§ 6. 1. Egzamin przeprowadzają członkowie komisji kwalifikacyjnej wyznaczeni przez jej przewodniczącego spośród specjalistów do spraw:

- 1) stosowania materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego w procesach produkcyjnych;
- 2) prowadzenia prac przy użyciu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego poza górnictwem;
- 3) badań w dziedzinie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego;
- 4) prowadzenia prac z zakresu oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych, w tym ich niszczenia przy użyciu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.

2. Egzamin prowadzony w formie ustnej polega na udzieleniu przez osobę egzaminowaną odpowiedzi na zestaw pytań wynikających z programu szkolenia.

3. Wynik egzaminu określa się jako "pozytywny" lub "negatywny".

4. Osobie, która uzyskała pozytywny wynik egzaminu, wydaje się zaświadczenie potwierdzające przygotowanie zawodowe do wykonywania prac związanych z dostępem do materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.

5. Wzory zaświadczeń potwierdzających przygotowanie zawodowe określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

6. W przypadku negatywnego wyniku egzaminu uczestnik szkolenia może powtórnie przystąpić do egzaminu nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od dnia, w którym uzyskał negatywny wynik egzaminu.

7. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący i członkowie komisji kwalifikacyjnej przeprowadzający egzamin.

§ 7. Podmiotami upoważnionymi do prowadzenia szkolenia są:

- 1) Instytut Przemysłu Organicznego w Warszawie, Wojskowy Instytut Techniczny Uzbrojenia w Zielonce, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Instytut Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie, w zakresie:
 - a) stosowania materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego w procesach produkcyjnych,
 - b) prowadzenia prac przy użyciu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego poza górnictwem,
 - c) badań w dziedzinie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego;
- 2) Ośrodek Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy im. Prof. Jana Rosnera we Wrocławiu w zakresie, o którym mowa w pkt 1 lit. a i b;
- 3) "Poltegor - Instytut" Instytut Górnictwa Odkrywkowego we Wrocławiu w zakresie, o którym mowa w pkt 1 lit. b;
- 4) Główny Instytut Górnictwa w Katowicach w zakresie, o którym mowa w pkt 1 lit. c;
- 5) Wojskowy Instytut Techniczny Uzbrojenia w Zielonce, Wojskowy Instytut Techniki Inżynieryjnej we Wrocławiu im. profesora Józefa Kosackiego, "Bet-Min" Andrzej Górski w Wiechlicach, SPEC-MAJ Lesław Majewski w Oławie, Ośrodek Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy im. prof. Jana Rosnera we Wrocławiu, "Jakusz" Systemy Zabezpieczeń Bankowych w Kościerzynie oraz BIURO OBSŁUGI INWESTYCJI Elżbieta Olczak-Majewska we Wrocławiu, w zakresie prowadzenia oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych;
- 6) Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie w zakresie, o którym mowa w pkt 1 lit. b i c.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załączniki

Załącznik nr 1

**PROGRAMY SZKOLENIA DLA OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W GRUPIE TEMATYCZNEJ
DOTYCZĄCEJ STOSOWANIA MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH PRZEZNACZONYCH DO
UŻYTKU CYWILNEGO W PROCESACH PRODUKCYJNYCH**

Lp.	Blok problemowy	Temat szkolenia
1	2	3
1	Ogólna wiedza zawodowa dotycząca materiałów wybuchowych	1. Podstawowe pojęcia dotyczące materiałów wybuchowych. 2. Formy przemian wybuchowych różnych odmian materiałów wybuchowych. 3. Podstawowe właściwości materiałów wybuchowych mające wpływ na bezpieczeństwo i ich znaczenie praktyczne.

		<p>4. Typowe odmiany i formy użytkowe materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.</p> <p>5. Substancje o właściwościach wybuchowych.</p> <p>6. Klasyfikacja materiałów wybuchowych dla celów transportowych, jej zasady i znaczenie praktyczne.</p> <p>7. Obszary zastosowań materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych.</p> <p>8. Procedury oceny zgodności oraz wymagania w stosunku do wprowadzanych do obrotu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.</p>
2	Przepisy regulujące zasady nabywania, posiadania, przechowywania, przetwarzania, przemieszczania i transportu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego	<p>1. Regulacje prawne dotyczące wydawania oraz cofania pozwoleń na nabywanie, przechowywanie i używanie materiałów wybuchowych.</p> <p>2. Regulacje prawne dotyczące transportu i przemieszczania materiałów wybuchowych.</p> <p>3. Regulacje prawne dotyczące przechowywania materiałów wybuchowych.</p> <p>4. Ewidencjonowanie nabytych, zużytych, przechowywanych, przemieszczanych i zbytych materiałów wybuchowych.</p> <p>5. Wymagania dotyczące obiektów, w których przetwarzane i stosowane są materiały wybuchowe w procesie produkcyjnym.</p>
3	Przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas stosowania materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych	<p>1. Regulacje prawne dotyczące BHP stosowania materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych:</p> <p>1) ustawa - Kodeks pracy wraz z aktami wykonawczymi;</p> <p>2) ustawa o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego wraz z aktami wykonawczymi;</p> <p>3) ustawa o substancjach i preparatach niebezpiecznych wraz z aktami wykonawczymi.</p> <p>2. Analiza wypadków i katastrof związanych ze stosowaniem materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych.</p> <p>3. Specyfika prac związanych ze stosowaniem materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych.</p>

4	Przeciwdziałanie zagrożeniom dla życia i zdrowia ludzi, mienia i środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa publicznego przy stosowaniu materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych	<p>1. Typowe zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne związane ze stosowaniem materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych.</p> <p>2. Ocena ryzyka zawodowego występującego przy obrocie i stosowaniu materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych.</p> <p>3. Działania zmierzające do minimalizacji poziomu ryzyka zawodowego.</p> <p>4. Obowiązki wynikające ze stosowania materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych w ilościach ustalonych dla zakładów zagrożonych wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej.</p> <p>5. Postępowanie w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia ludzkiego na wszystkich etapach stosowania materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych.</p>
5	Przeciwdziałanie zewnętrznym zagrożeniom, jakie mogą mieć miejsce podczas stosowania materiałów wybuchowych w procesach produkcyjnych	<p>1. Regulacje prawne dotyczące ochrony osób i mienia w odniesieniu do przedsiębiorców stosujących materiały wybuchowe w procesach produkcyjnych.</p> <p>2. Charakter zewnętrznych zagrożeń dla przedsiębiorców stosujących materiały wybuchowe oraz omówienie typowych przykładów działań przestępczych w stosunku do nich:</p> <p>1) omówienie typowych przykładów wykorzystania materiałów wybuchowych w celach przestępczych i terrorystycznych;</p> <p>2) sposoby oddziaływania w sposób przestępczy na przedsiębiorców i osoby mające dostęp do materiałów wybuchowych;</p> <p>3) sposoby oddziaływania na służby nadzoru i ochrony obiektów i terenów, gdzie są prowadzone prace z użyciem materiałów wybuchowych;</p> <p>4) kradzieże surowców, półproduktów i gotowych wyrobów.</p> <p>3. Sposoby reagowania w sytuacjach zagrożeń i zasady współpracy z organami ścigania.</p>

Uwaga. Łączny czas realizacji programu szkolenia określa się na 8-24 godzin.

**PROGRAMY SZKOLENIA DLA OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W GRUPIE TEMATYCZNEJ
DOTYCZĄCEJ PROWADZENIA PRAC PRZY UŻYCIU MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH
PRZEZNACZONYCH DO UŻYTKU CYWILNEGO POZA GÓRNICTWEM**

Lp.	Blok problemowy	Temat szkolenia
1	2	3
1	Ogólna wiedza zawodowa dotycząca materiałów wybuchowych	<p>1. Podstawowe pojęcia dotyczące materiałów wybuchowych.</p> <p>2. Formy przemian wybuchowych materiałów wybuchowych i substancji o właściwościach wybuchowych.</p> <p>3. Podstawowe właściwości materiałów wybuchowych mające wpływ na bezpieczeństwo i ich znaczenie praktyczne.</p> <p>4. Klasyfikacja materiałów wybuchowych dla celów transportowych, jej zasady i znaczenie praktyczne.</p> <p>5. Typowe odmiany i formy użytkowe materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.</p> <p>6. Sposoby i środki inicjowania ładunków materiałów wybuchowych.</p> <p>7. Dobór sprzętu strzałowego.</p> <p>8. Obszary zastosowań materiałów wybuchowych i substancji o właściwościach wybuchowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roboty wyburzeniowe w budownictwie, - strzelania w metalach (kruszenie złomu, obróbka wybuchowa metalu, prace w hutnictwie), - strzelania w budownictwie komunikacyjnym, - strzelania w rolnictwie, leśnictwie, - strzelania podwodne, - prowadzenie pokazów pirotechnicznych, - inne roboty strzałowe. <p>9. Procedury oceny zgodności oraz wymagania w stosunku do wprowadzanych do obrotu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.</p>
2	Przepisy regulujące zasady nabywania, posiadania, przechowywania, przemieszczania, używania i transportu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego	<p>1. Regulacje prawne dotyczące wydawania i cofania pozwoleń na nabywanie, przechowywanie i używanie materiałów wybuchowych.</p> <p>2. Regulacje prawne dotyczące używania materiałów wybuchowych.</p> <p>3. Regulacje prawne dotyczące transportu i</p>

		<p>przemieszczania materiałów wybuchowych.</p> <p>4. Regulacje prawne dotyczące przechowywania materiałów wybuchowych.</p> <p>5. Ewidencjonowanie nabytych, zużytych, przechowywanych i zbywanych materiałów wybuchowych.</p>
3	Przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas stosowania materiałów wybuchowych poza górnictwem, z uwzględnieniem specyfiki różnego rodzaju prac	<p>1. Regulacje prawne dotyczące BHP przy używaniu materiałów wybuchowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - regulacje wynikające z ustawy - Kodeks pracy, - inne regulacje prawne związane z wyodrębnionymi obszarami działalności zawodowej. <p>2. Praktyka stosowania obowiązujących regulacji prawnych oraz typowe naruszenia przepisów i zasad BHP w firmach prowadzących prace przy użyciu materiałów wybuchowych poza górnictwem, między innymi dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instruktażu stanowiskowego nowo przyjmowanych pracowników, - wymagań dotyczących instrukcji stanowiskowych BHP, - organizacji pracy. <p>3. Specyfika prowadzenia prac przy użyciu materiałów wybuchowych poza górnictwem.</p>
4	Przeciwdziałanie zagrożeniom dla życia i zdrowia ludzi, mienia, środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa publicznego przy stosowaniu materiałów wybuchowych poza górnictwem	<p>1. Typowe zagrożenia związane ze stosowaniem materiałów wybuchowych, w tym związane z właściwościami stosowanych środków inicjujących.</p> <p>2. Ocena ryzyka zawodowego przy prowadzeniu prac z użyciem materiałów wybuchowych poza górnictwem.</p> <p>3. Prognozowanie zagrożeń dla obiektu i otoczenia związanych z prowadzeniem prac przy użyciu materiałów wybuchowych poza górnictwem.</p> <p>4. Sposoby ograniczania lub eliminacji zagrożeń podczas prowadzenia prac przy użyciu materiałów wybuchowych poza górnictwem.</p> <p>5. Specyfika BHP, zagrożeń i sposobów ich ograniczania w jednym ze wskazanych niżej obszarów działalności zawodowej szkolonych</p>

		<p>osób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roboty wyburzeniowe w budownictwie, - strzelania w metalach (kruszenie złomu, obróbka wybuchowa metalu, prace w hutnictwie), - strzelania w budownictwie komunikacyjnym, - strzelania w rolnictwie, leśnictwie, - strzelania podwodne, - prowadzenie pokazów pirotechnicznych, - inne roboty strzałowe, w tym w warunkach szczególnych zagrożeń (obecność substancji zapalnych w mieszaninie z powietrzem).
5	Przeciwdziałanie zewnętrznym zagrożeniom, jakie mogą mieć miejsce podczas stosowania materiałów wybuchowych	<p>1. Regulacje prawne dotyczące ochrony osób i mienia w odniesieniu do przedsiębiorców stosujących materiały wybuchowe poza górnictwem.</p> <p>2. Charakter zewnętrznych zagrożeń dla przedsiębiorców i osób stosujących materiały wybuchowe oraz omówienie typowych przykładów działań przestępczych w stosunku do nich:</p> <p>1) omówienie typowych przykładów wykorzystania materiałów wybuchowych w celach przestępczych i terrorystycznych;</p> <p>2) sposoby oddziaływania w sposób przestępczy na przedsiębiorców i osoby mające dostęp do materiałów wybuchowych;</p> <p>3) sposoby oddziaływania na służby nadzoru i ochrony obiektów i terenów, gdzie są prowadzone prace z użyciem materiałów wybuchowych;</p> <p>4) kradzieże surowców, półproduktów i gotowych materiałów wybuchowych.</p> <p>3. Sposoby reagowania w sytuacjach zagrożeń i zasady współpracy z organami ścigania.</p>

Uwaga. Łączny czas realizacji programu szkolenia określa się na 8-24 godzin.

Załącznik nr 3

**PROGRAMY SZKOLENIA DLA OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W GRUPIE TEMATYCZNEJ
DOTYCZĄCEJ PROWADZENIA BADAŃ W DZIEDZINIE MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH
PRZEZNACZONYCH DO UŻYTKU CYWILNEGO**

Lp.	Blok problemowy	Temat szkolenia
-----	-----------------	-----------------

1	2	3
1	Ogólna wiedza zawodowa dotycząca materiałów wybuchowych	<p>1. Podstawowe pojęcia dotyczące materiałów wybuchowych.</p> <p>2. Formy przemian wybuchowych materiałów wybuchowych i substancji o właściwościach wybuchowych.</p> <p>3. Podstawowe właściwości materiałów wybuchowych i ich znaczenie praktyczne.</p> <p>4. Klasyfikacja materiałów wybuchowych dla celów transportowych, jej zasady i znaczenie praktyczne.</p> <p>5. Typowe odmiany i formy użytkowe materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.</p> <p>6. Substancje o właściwościach wybuchowych.</p> <p>7. Zastosowanie materiałów wybuchowych w warunkach zagrożeń naturalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysokiej lub niskiej temperatury, - podwyższonej wilgotności, - obecności gazów wybuchowych (np. metanu), - obecności pyłów palnych (pyłu węglowego). <p>8. Instytucje zajmujące się badaniami w dziedzinie materiałów wybuchowych i zakres prowadzonych prac.</p> <p>9. Procedury oceny zgodności oraz wymagania w stosunku do wprowadzanych do obrotu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.</p>
2	Przepisy regulujące zasady nabywania, posiadania, przechowywania, przemieszczania i transportu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego	<p>1. Regulacje prawne dotyczące wydawania oraz cofania pozwoleń na nabywanie, przechowywanie i używanie materiałów wybuchowych.</p> <p>2. Regulacje prawne dotyczące transportu i przemieszczania materiałów wybuchowych.</p> <p>3. Regulacje prawne dotyczące przechowywania materiałów wybuchowych.</p> <p>4. Ewidencjonowanie nabytych, zużytych, przechowywanych, przemieszczanych i zbytych materiałów wybuchowych.</p> <p>5. Bezpieczna likwidacja pozostałości materiałów wybuchowych po badaniach. Niszczenie odpadów.</p>
3	Przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania badań w dziedzinie materiałów	<p>1. Regulacje prawne dotyczące BHP przy badaniach materiałów wybuchowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - regulacje wynikające z ustawy - Kodeks pracy

	wybuchowych	<p>wraz z aktami wykonawczymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> - regulacje wynikające z ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego wraz z aktami wykonawczymi. <p>2. Praktyka stosowania obowiązujących regulacji prawnych oraz typowe naruszenia przepisów i zasad w warunkach zagrożenia wybuchem w instytucjach zajmujących się badaniami w dziedzinie materiałów wybuchowych, a szczególnie dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instruktażu stanowiskowego nowo przyjmowanych pracowników, - wymagań dotyczących instrukcji stanowiskowych BHP w zakresie zagrożenia wybuchem, - organizacji pracy w związku z realizacją poszczególnych procedur badawczych. <p>3. Specyfika badań w dziedzinie materiałów wybuchowych w jednym ze wskazanych niżej obszarów działalności zawodowej szkolonych osób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - badania nad opracowaniem nowych materiałów wybuchowych, - badania związane z oceną zgodności materiałów wybuchowych, klasyfikacją dla celów transportowych itp., - działalność laboratoriów kontroli jakości wytwarzanych materiałów wybuchowych, - badania aplikacyjne materiałów wybuchowych, - w innym obszarze, w miarę potrzeb grupy słuchaczy.
4	Przeciwdziałanie zagrożeniom dla życia i zdrowia ludzi, mienia, środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa publicznego przy prowadzeniu badań w dziedzinie materiałów wybuchowych	<p>1. Typowe zagrożenia związane z metodami badań materiałów wybuchowych.</p> <p>2. Prognozowanie stopnia zagrożeń dla obiektu i otoczenia w laboratoriach badań materiałów wybuchowych.</p> <p>3. Ocena ryzyka zawodowego przy prowadzeniu badań w dziedzinie materiałów wybuchowych.</p> <p>4. Sposoby ograniczania lub eliminacji zagrożeń w laboratoriach materiałów wybuchowych.</p> <p>5. Specyfika BHP, zagrożeń i sposobów ich</p>

		<p>ograniczania w jednym ze wskazanych niżej obszarów działalności zawodowej szkolonych osób:</p> <p>1) badania nad opracowaniem nowych materiałów wybuchowych;</p> <p>2) badania związane z oceną zgodności materiałów wybuchowych i klasyfikacją dla celów transportowych itp.;</p> <p>3) działalność laboratoriów kontroli jakości materiałów wybuchowych u producentów;</p> <p>4) badania aplikacyjne materiałów wybuchowych;</p> <p>5) w innym obszarze, w miarę potrzeb grupy słuchaczy.</p>
5	Przeciwdziałanie zewnętrznym zagrożeniom, jakie mogą mieć miejsce podczas prowadzenia badań w dziedzinie materiałów wybuchowych	<p>1. Regulacje prawne dotyczące ochrony osób i mienia w odniesieniu do przedsiębiorców prowadzących badania materiałów wybuchowych.</p> <p>2. Charakter zewnętrznych zagrożeń dla jednostek naukowych prowadzących badania w dziedzinie materiałów wybuchowych:</p> <p>1) omówienie typowych przykładów wykorzystania materiałów wybuchowych w celach przestępczych i terrorystycznych;</p> <p>2) sposoby oddziaływania w sposób przestępczy na osoby mające prawny dostęp do materiałów wybuchowych;</p> <p>3) sposoby oddziaływania na służby nadzoru i ochrony obiektów, w których są prowadzone badania materiałów wybuchowych;</p> <p>4) kradzieże surowców, półproduktów i gotowych wyrobów.</p> <p>3. Sposoby reagowania w sytuacjach zagrożeń i zasady współpracy z organami ścigania.</p>

Uwaga. Łączny czas realizacji programu szkolenia określa się na 8-24 godzin.

Załącznik nr 3a

**PROGRAMY SZKOLENIA DLA OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W GRUPIE TEMATYCZNEJ
DOTYCZĄCEJ PROWADZENIA PRAC Z ZAKRESU OCZYSZCZANIA TERENÓW Z
MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH, W TYM ICH NISZCZENIA PRZY UŻYCIU MATERIAŁÓW
WYBUCHOWYCH PRZEZNACZONYCH DO UŻYTKU CYWILNEGO**

Lp.	Blok problemowy	Temat szkolenia
1	2	3

1	Ogólna wiedza zawodowa dotycząca materiałów wybuchowych	<p>1. Podstawowe pojęcia dotyczące materiałów wybuchowych.</p> <p>2. Formy przemian wybuchowych materiałów wybuchowych i substancji o właściwościach wybuchowych.</p> <p>3. Podstawowe właściwości materiałów wybuchowych mające wpływ na bezpieczeństwo i ich znaczenie praktyczne.</p> <p>4. Klasyfikacja materiałów wybuchowych dla celów transportowych, jej zasady i znaczenie praktyczne.</p> <p>5. Budowa i zasada działania podstawowych środków bojowych stanowiących przedmiot oczyszczania terenów.</p> <p>6. Sposoby i środki inicjowania materiałów wybuchowych.</p> <p>7. Zasady doboru sprzętu strzałowego.</p> <p>8. Obszary zastosowań materiałów wybuchowych i substancji o właściwościach wybuchowych.</p> <p>9. Procedury oceny zgodności oraz wymagania w stosunku do wprowadzanych do obrotu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.</p>
2	Zasady organizacji prowadzenia prac z zakresu oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych	<p>1. Sposoby przeszukiwania terenu w celu wykrycia materiałów wybuchowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobór sprzętu i jego parametrów do wykonywanych prac, - budowa, zasady działania i dane techniczne podstawowych wykrywaczy metali, - dokumentacja prowadzenia prac oczyszczania terenów i nadzoru saperskiego na etapie planistycznym, wykonawczym i sprawozdawczym. <p>2. Niszczenie materiałów wybuchowych przy użyciu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sposoby wybuchowego niszczenia materiałów wybuchowych, - planowanie i organizacja prac, - wybór miejsca niszczenia, - strefy zagrożenia podczas wybuchowego niszczenia materiałów wybuchowych, - zabezpieczanie stref zagrożenia.
3	Przepisy regulujące zasady nabywania, przechowywania, używania, przemieszczania i transportu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego oraz znalezionych materiałów wybuchowych podczas prowadzenia prac z zakresu	<p>1. Regulacje prawne dotyczące wydawania i cofania pozwoleń na nabywanie, przechowywanie i używanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.</p> <p>2. Regulacje prawne dotyczące używania materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.</p>

	oczyszczania terenów	<p>3. Regulacje prawne dotyczące transportu i przemieszczania materiałów wybuchowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przemieszczanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, - transport materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, - przewóz ratunkowy materiałów wybuchowych wg ADR, - konstrukcja pojazdów, - wyposażenie pojazdów, - osłony zabezpieczające. <p>4. Regulacje prawne dotyczące przechowywania materiałów wybuchowych.</p> <p>5. Przechowywanie materiałów wybuchowych w magazynach bazowych i tymczasowych - zagrożenia, wymagania i konstrukcja magazynów.</p> <p>6. Ewidencjonowanie nabytych, zużytych, przechowywanych i zbywanych materiałów wybuchowych.</p> <p>7. Ewidencjonowanie wykrytych i zniszczonych materiałów wybuchowych.</p>
4	Przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas stosowania materiałów wybuchowych z uwzględnieniem niszczenia materiałów wybuchowych znalezionych podczas prowadzenia prac z zakresu oczyszczania terenów	<p>1. Regulacje prawne dotyczące BHP przy używaniu materiałów wybuchowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - regulacje wynikające z ustawy - Kodeks pracy, - inne regulacje prawne związane z wyodrębnionymi obszarami działalności zawodowej. <p>2. Praktyka stosowania obowiązujących regulacji prawnych oraz typowe naruszenia przepisów i zasad BHP w firmach prowadzących prace przy użyciu materiałów wybuchowych poza górnictwem, między innymi dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instruktażu stanowiskowego nowo przyjmowanych pracowników, - wymagań dotyczących instrukcji stanowiskowych, - BHP, - organizacji pracy. <p>3. Specyfika prowadzenia prac związanych z oczyszczaniem terenów z materiałów wybuchowych, w tym ich niszczenia przy użyciu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.</p>
5	Przeciwdziałanie zagrożeniom dla życia i zdrowia ludzi, mienia, środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa publicznego przy używaniu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku	<p>1. Typowe zagrożenia związane z używaniem materiałów wybuchowych, w tym związane z właściwościami stosowanych środków inicjujących.</p> <p>2. Ocena ryzyka zawodowego przy prowadzeniu prac z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do</p>

	<p>cywilnego do niszczenia materiałów wybuchowych znalezionych podczas prowadzenia prac z zakresu oczyszczania terenów</p>	<p>użytku cywilnego do oczyszczania terenów.</p> <p>3. Prognozowanie zagrożeń dla obiektów i otoczenia związanych z prowadzeniem prac z zakresu oczyszczania terenów przy użyciu materiałów wybuchowych.</p> <p>4. Sposoby ograniczania lub eliminacji zagrożeń podczas prowadzenia prac z zakresu oczyszczania terenów przy użyciu materiałów wybuchowych.</p> <p>5. Specyfika BHP, zagrożeń i sposobów ich ograniczania podczas prowadzenia prac związanych z oczyszczaniem terenów.</p> <p>6. Rodzaje materiałów wybuchowych mogących wystąpić na terenie Polski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - środki bojowe porzucone, - niewybuchy i niewypały. <p>7. Rodzaje, konstrukcja oraz zasady działania środków bojowych.</p> <p>8. Przyczyny występowania niewybuchów i niewypałów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wadliwe działanie elementów pobudzających, - upadek pocisku w sposób niepowodujący jego zadziałania, - wady fabryczne i konstrukcyjne. <p>9. Zagrożenia mogące wystąpić podczas prowadzenia prac związanych z operowaniem środkami bojowymi, niewybuchami i niewypałami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niekontrolowany wybuch spowodowany zadziałaniem elementów pobudzających, - rozsypanie materiałów wybuchowych ze skorodowanych skorup, - toksyczne działanie materiałów wybuchowych ulegających rozkładowi chemicznemu.
6	<p>Przeciwdziałanie zewnętrznym zagrożeniom, jakie mogą mieć miejsce podczas prowadzenia prac związanych z oczyszczaniem terenów z materiałów wybuchowych, w tym ich niszczenia z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego</p>	<p>1. Regulacje prawne dotyczące ochrony osób i mienia w odniesieniu do przedsiębiorców stosujących materiały wybuchowe poza górnictwem.</p> <p>2. Charakter zewnętrznych zagrożeń dla przedsiębiorców i osób stosujących materiały wybuchowe oraz omówienie typowych przykładów działań przestępczych w stosunku do nich:</p> <p>1) omówienie typowych przykładów wykorzystania materiałów wybuchowych w celach przestępczych i terrorystycznych;</p> <p>2) sposoby oddziaływania w sposób przestępczy na przedsiębiorców i osoby mające dostęp do materiałów wybuchowych;</p> <p>3) sposoby oddziaływania na służby nadzoru i ochrony</p>

		<p> obiektów i terenów, gdzie prowadzone są prace z użyciem materiałów wybuchowych;</p> <p>4) kradzieże surowców, półproduktów i gotowych materiałów wybuchowych;</p> <p>5) wykorzystanie materiałów wybuchowych odzyskanych ze znalezionych środków bojowych, niewypałów oraz niewybuchów podczas prowadzenia prac związanych z oczyszczaniem terenów.</p> <p>3. Sposoby reagowania w sytuacjach zagrożeń i zasady współpracy z organami ścigania.</p>
--	--	---

Uwaga. Łączny czas realizacji programu szkolenia określa się na 16-24 godzin.

Załącznik nr 4

WZORY ZAŚWIADCZEŃ

Wzór nr 1

KOMISJA KWALIFIKACYJNA

ZAŚWIADCZENIE Nr/..... r.

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1100, z późn. zm.) stwierdzam, że:

Pan (Pani)

legitymujący/a się numerem dowodu tożsamości lub

numerem PESEL

odbył(a) szkolenie w terminie od do i zdał(a) w dniu egzamin z wynikiem pozytywnym.

Niniejsze zaświadczenie potwierdza przygotowanie zawodowe do wykonywania prac związanych z dostępem do materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego na samodzielnych stanowiskach, w tym stanowiskach nadzoru w zakresie:

.....

.....

.....

.....

.....

Zaświadczenie jest ważne do dnia

....., dnia

pieczęć komisji

kwalifikacyjnej

.....

(podpis przewodniczącego

komisji kwalifikacyjnej

i pieczęć imienna)

Wzór nr 2

KOMISJA KWALIFIKACYJNA

ZAŚWIADCZENIE Nr/..... r.

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1100, z późn. zm.) stwierdzam, że:

Pan (Pani)

legitymujący/a się numerem dowodu tożsamości lub

numerem PESEL

odbył(a) szkolenie w terminie od do i zdał(a) w dniu egzamin z wynikiem pozytywnym.

Niniejsze zaświadczenie potwierdza przygotowanie zawodowe do wykonywania prac związanych z dostępem do materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego na stanowisku w zakresie:

.....

.....

.....

.....

.....

Zaświadczenie jest ważne do dnia

....., dnia

pieczęć komisji

kwalifikacyjnej

.....

(podpis przewodniczącego

komisji kwalifikacyjnej

i pieczęć imienna)